

TITEL	Cardboardles - structuurbeest (lesformat)
Leerjaar	Groep 3 en 4.
Type les	Een les cardboards maken in aansluiting op het dagproject 'Een beestenboel op school'.
Lesduur	90 minuten.
Omschrijving van de les	<p>Een les waarin de kinderen op onderzoekende, experimenterende en uitvoerende manier kennis maken met cardboards en cardboard animatie.</p> <p>Wat is een cardboard animatie? Waar is een cardboard animatie van gemaakt? Hoe kan je van een stuk karton een beest maken? Hoe zien de ogen van je beest eruit?</p> <p>De kinderen bekijken een presentatie over cardboards en cardboard animatie zoals deze gebruikt wordt in de beeldende kunst. De kinderen onderzoeken hoe ze vanuit een stuk karton een beest kunnen maken en hoe de ogen voor het beest eruit zouden moeten zien. De kinderen schilderen met plakkaatverf op stevig karton een cardboard figuur en tekenen met viltstift ogen die op de cardboard geplakt worden.</p> <p>De kinderen werken met beelden om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren (kunstzinnige oriëntatie).</p> <p>De kinderen werken met het in verhouding weergeven van lichaamsvormen van mensen en dieren (vorm).</p> <p>De kinderen werken met vormsoorten en vormkenmerken zoals spits, hoekig, lang, dun, groot, klein, enz. (vorm).</p> <p>De kinderen werken met lijnen als contour, textuur, decoratie en arcering (vorm).</p> <p>De kinderen werken met texturen als afdruk (textuur).</p> <p>De kinderen werken met ritme en herhaling van vormen (compositie).</p> <p>De kinderen werken met beschilderen en versieren van hun werkstuk met plakkaatverf (schilderen).</p> <p>De kinderen werken met stempelen van voorwerpen (drukken).</p>
Onderwerpen	Cardboard, animatie, beesten, contour, vorm.
Vakgebied	Kunstzinnige oriëntatie (beeldende vorming) in aansluiting op het dag project 'Een beestenboel op school'.
Leerinhoud	
TULE kerndoel 54	<p>De kinderen werken met beelden om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren (kunstzinnige oriëntatie).</p> <p>De kinderen geven lichaamsvormen van mensen en dieren in verhouding weer (vorm).</p> <p>De kinderen passen het gebruik van vormsoorten en vormkenmerken (spits, hoekig, lang, dun, groot, klein, enz.) toe (vorm).</p> <p>De kinderen gebruiken lijnen als contour, textuur, decoratie en arcering (vorm).</p> <p>De kinderen gebruiken texturen als afdruk (textuur).</p> <p>De kinderen passen ritme en herhaling van vormen toe (compositie).</p> <p>De kinderen kunnen hun werkstuk beschilderen en versieren met plakkaatverf (schilderen).</p> <p>De kinderen kunnen stempelen met voorwerpen (drukken).</p>
TULE kerndoel 55	De kinderen bespreken het eigen werk en dat van hun groepsgenootjes (reflecteren).

Uitvoering	
Lesplanning	<p>Lesduur: 90 minuten. Inleiding: 15 minuten. Opdracht: 30 minuten. Inleiding 2: 10 minuten. Opdracht 2: 20 minuten. Reflectie: 15 minuten.</p> <p>Optie met een pauze (kort opdracht 1 en 2 dan met 5 minuten in): Inleiding: 15 minuten. Opdracht: 25 minuten. Pauze: 10 minuten. Inleiding 2: 10 minuten. Opdracht 2: 15 minuten. Reflectie: 15 minuten.</p>
Vorbereiding	<p>Verzamel in de weken voor de project dag kartonnen dozen en stukken karton; diverse stukken karton in formaten tussen 30 bij 30 cm en 80 bij 80 cm (1 á 2 stukken per kind). Deze stukken zijn uit kleine en grote kartonnen dozen te halen.</p> <p>Bestudeer de presentatie 'Cardboardles-structuurbeest (presentatie)'. Bestudeer de inhoud van dit lesformat.</p> <p>Bestudeer de volgende bijlagen, video 1 en 2 zijn bijgevoegd in de presentatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cardboardles-structuurbeest (video 1). • Cardboardles-structuurbeest (video 2). • Cardboardles-structuurbeest (muziekfragment). <p>Zet de volgende technische materialen klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digibord. • Open de presentatie op het Digibord. <p>Zet de volgende materialen klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stevig karton van kartonnen dozen; diverse stukken karton in formaten tussen 30 bij 30 cm en 80 bij 80 cm (1 á 2 stukken per kind. Deze stukken zijn uit kleine en grote kartonnen dozen te halen). • Kinderscharen. • Kwasten. • Eierdozen of stukken karton om verf op te spuiten als palet. • Potjes met water om kwasten uit te spoelen. • Plakkaatverf in diverse kleuren (in ieder geval geel, rood, blauw, oranje, groen en wit). • Bescherming voor op de tafels (bijvoorbeeld oude kranten of zeil). • Papier om kwasten mee te drogen. • Schorten/ bescherming voor kleding. • Diverse voorwerpjes zoals dopjes, spijkers, stukjes spons om mee te stempelen. <p>Tip: Grote stukken karton zijn vaak bij fietsenhandelaren te krijgen.</p> <p>Zorg dat bij het starten van de les de eierdozen/ stukken karton met hoopjes verf in elke kleur al klaar staan.</p> <p>Eventueel kan het lied 'cardboardles-structuurbeest (muziekfragment)' tijdens de opdrachten afgespeeld worden.</p>
Inleiding	<p>Vertel: Vandaag gaan we aan de slag met het project 'Een beestenboek op school'. In deze les gaan jullie cardboard figuren maken voor de cardboard animatie die jullie later gaan maken.</p> <p>Vraag: Wie weet wat een animatie is?</p>

Vertel: Een animatie is eigenlijk een soort tekenfilm.

Voor de leerkracht: Start de presentatie 'Cardboardles-structuurbeest (presentatie)', toon afbeelding 1 en 2; speel de video af.

Vraag: Waar ging het filmpje over?

Vertel: Er werd een hele speciale taart gebakken, de taart ging in de oven en werd aan het eind opgegeten op een bruiloft.

Vraag: Dit filmpje was ook een animatie. Waar waren de taart en de spullen in deze animatiefilm van gemaakt?

Vertel: Ze waren van karton gemaakt. Jullie gaan vandaag beesten van karton maken voor jullie eigen animatie. De animatiefilm van de bruidstaart is gemaakt door heel veel foto's achter elkaar te plaatsen en deze vervolgens heel snel achter elkaar te laten zien. Sjors Vervoort heeft dat ook gedaan, alleen dan met allemaal beesten in een stad. Later we eens gaan kijken!

Toon afbeelding 3, speel de video af;

Vraag:

- Wat hebben jullie gezien?
- Waar leek het op?
- Wat gebeurde er in het filmpje met de rups?
- Wat voor vormen had de rups op zijn rug?
- Had hij grote of kleine ogen?

Vertel: De rups heeft een heleboel kleine pootjes. Het lijkt in het filmpje net of hij echt aan het lopen is. Hij is van karton gemaakt en hij heeft allemaal motieven met figuurtjes op zijn rug. Zijn ogen zijn best groot, je kan ze goed zien.

Vraag: Zou de rups in het echt ook kunnen bewegen? Waarom denk je dat?

Vertel: Nee, de rups is van karton gemaakt. De makers van het filmpje hebben de rups steeds een heel klein beetje verplaatst en hiervan steeds een foto gemaakt. Toen hebben ze alle foto's heel snel achter elkaar laten zien, zo lijkt het net of de rups echt beweegt. In de volgende workshop 'Cardboard animatie-beestige beestenfilm' leren jullie daar meer over. Jullie mogen in deze les alvast jullie eigen beestenboel beest maken op karton.

Vraag: Hoe zou jouw eigen beest er uit zien? Heeft hij grote ogen of juist niet? En heeft hij tentakels of een staart? Weten jullie nog wat een beestenboel is?

Vertel: Straks gaan jullie eerst de contouren van je beest maken.

Vraag: Wie weet wat een contour is?

Vertel: De contour is de buitenlijn van een figuur.

Toon afbeelding 4:

Vertel: Dit plaatje is helemaal zwart, je moet dus naar de buitenlijnen kijken om te zien wat het is.

Vraag: Wat zien jullie hier? Hoe kan je dat zien?

Vertel: Dit is een hert, dat kan je zien aan het gewei, de vorm van de oren en de vorm van de snuit.

Toon afbeelding 5:

Vraag: Wat zou dit kunnen zijn?

Vertel: Dit is een badeendje, dat zie je aan de vorm van het lijf en het eendje heeft een snavel.

Toon afbeelding 6:

Vraag: En wat denken jullie dat dit is? Waar aan kan je dat goed zien?

	<p>Vertel: Dit is een zeepaardje. Dat kan je zien aan zijn snuit, hij heeft een vin en zijn staart maakt een krul net als bij een echt zeepaardje.</p> <p>Vraag: Wat is er anders aan de buitenlijn dan bij het badeendje? Vertel: Bij het badeendje is de buitenlijn (contour) glad en bij het zeepaardje is de contour geribbeld met puntjes.</p> <p>Toon afbeelding 7: Vraag: Dit is een vlinder, wat kunnen jullie vertellen over de buitenlijn (contour) van de vlinder? Vertel: De vlinder heeft zowel een gladde buitenlijn als een beetje geribbelde buitenlijn. Het zeepaardje heeft een puntige buitenlijn, bij de vlinder is het meer gebobbeld, en heeft de buitenlijn niet zulke scherpe puntjes.</p> <p>Vertel: Jullie gaan straks eerst de buitenlijn van jullie beest maken. Dat doen jullie net als de vlinder die je rechts ziet. Je vult de binnenkant dus nog niet in. Je schildert met een kwast alleen de buitenste lijn. We bekijken nu nog een paar afbeeldingen om te praten over hoe je beest eruit kan komen te zien.</p> <p>Toon afbeelding 8: Vraag: Wat kunnen jullie vertellen over de ogen van deze twee beesten? Vertel: Bij de het ene beest zitten de ogen heel laag en bij de andere beesten zitten de ogen heel hoog. De vorm van het beest is hetzelfde, maar door de ogen op een andere plek te zetten, zien ze er toch anders uit.</p> <p>Toon afbeelding 9: Vraag: Wat kunnen jullie vertellen over de pootjes en armen van deze beesten? Vertel: Op de afbeelding linksboven zie je dat de voeten van de muis zijn heel groot zijn en zijn armpjes juist heel klein zijn. Op de afbeelding rechtsboven zie je dat dit 'beest' stokjes heeft als armen. Op de afbeelding linksonder zie je dat dit 'beest' een heleboel armen/ benen/ tentakels heeft. Op de afbeelding rechtsonder zie je een oog, maar toch heeft dit oog gewoon armpjes en benen. Je mag straks zelf bedenken of jouw beest lange, korte, kleine, grote, gekke armen/ benen/ pootjes krijgt. En hoeveel armen/ benen/ pootjes gaat jouw beest krijgen?</p> <p>Toon afbeelding 10: Vraag: En hoe gaat jouw beest eruit zien? Welke vormen zien jullie hier? Vertel: Op de afbeelding linksboven zie je allemaal punten, misschien wordt jouw beest ook wel puntig. Op de afbeelding rechtsboven heeft deze vis staarten in de vorm van een waaier. Op de afbeelding linksonder heeft deze vis allemaal puntjes en uitsteekseltjes op zijn lijf. Op de afbeelding rechtsonder zie je een bobbelige vorm. Misschien lijkt jouw beest straks wel op een bol met elastiekjes, of op een bol van touw!</p>
Opdracht	<p>Vertel: Jullie mogen nu in groepjes van twee samen een beest gaan maken. Bedenk eerst hoe jullie beest eruit gaat zien, wat voor vorm krijgt hij? Is jullie beest puntig, rond, bobbelig, heeft hij sprietjes of juist niet? Bedenk ook of je beest oren heeft en hoe zijn armen en benen er uit zien en hoeveel hij er heeft. Het moet straks een beesten boel worden dus niets is te gek! Je mag het helemaal zelf bedenken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schilder eerst met jullie kwast de buitenlijn, met één kleur of met meer kleuren. Als jullie het moeilijk vinden mogen jullie deze buitenlijn ook eerst tekenen met een potlood. • Als jullie klaar zijn met de buitenste lijn mogen jullie de ogen ook vast schilderen. Zitten ze hoog of laag of juist aan de zijkant? • Kleur jullie beest nog niet in! • Knip voorzichtig langs de buitenlijn/ contour jullie beest uit. • Gebruik niet teveel verf, dip steeds een beetje verf aan je kwast. Heb je meer verf nodig, dip je opnieuw een beetje nieuwe verf aan je kwast. Spoel je kwast goed uit voor je een nieuwe kleur neemt. • Jullie hebben 30 minuten de tijd voor deze opdracht, succes!

Inleiding 2	<p>Vertel: Jullie hebben nu allemaal de contour van je beest gemaakt. Het zijn al hele mooie beesten geworden. Maar we moeten ze ook nog in gaan kleuren. Jullie gaan de beesten met een structuur schilderen.</p> <p>Toon afbeelding 10: Vertel: Je ziet hier een aantal afbeeldingen met structuren. Vraag: Welke structuren zien jullie? Vertel: Op de afbeelding linksboven zie je een structuur van een blad. Op de afbeelding rechtsboven zie je de structuur van de ogen die op de veren van een pauw staan. Op de afbeelding linksonder zie je allemaal lijnen naast elkaar. Op de afbeelding rechtsonder zie je allemaal bolletjes. Een structuur is een herhaling van dezelfde vormen.</p>
Opdracht 2	<p>Vertel: Jullie mogen nu samen je beest gaan inkleuren met verf. Bedenk samen wat voor structuur je wil gebruiken. Worden het lijnen, vlakjes, rondjes, streepjes?</p> <p>Gebruik niet teveel verf. Dip steeds een beetje verf aan je kwast en als je niet genoeg hebt doe je weer een beetje nieuwe verf aan je kwast. Spoel je kwast goed uit voor je een nieuwe kleur neemt. Als je een patroontje wil maken, kan je dat ook doen door met een vormpje te stempelen. Voor de leerkracht: Demonstreer het stempelen en help de kinderen waar nodig.</p>
Opruimen	<p>Ruim samen het klaslokaal op. Voor de leerkracht: Zorg ervoor dat er voldoende tijd voor de reflectie over blijft.</p>
Reflectie	<p>Bekijk samen de gemaakte werken en stel reflecterende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat voor soort 'beest' hebben jullie gemaakt? • Waar zitten de ogen? • Is het beest er ook heel anders van geworden • Heb je je beest ook een naam gegeven? • Wat kan je zeggen over de vorm van het beest? • Welke kleuren zijn er gebruikt? • Wat kan je vertellen over de buitenlijn van het beest? • Welke vormen heb je gebruikt? • Zijn alle beesten verschillend of zijn er ook een paar hetzelfde? • Waar kan je dat aan zien? • Zou je met deze beesten ook een goede beestenboek op school kunnen maken? <p>Vertel: Jullie gaan straks nog veel meer ontdekken tijdens de workshop 'Cardboard animatie-beestige beestenfilm'.</p>
Afronding	<p>Voor de leerkracht; Leg de cardboards op een plek waar ze even kunnen drogen voordat de workshop 'Cardboard animatie-beestige beestenfilm begint'. De cardboards worden gebruikt tijdens deze workshop.</p>